

Politiikkaa

Sosialistit, reformit ja sosialistiluopiot

Kirj. Kaapro Jääskeläinen

“Ei sitä tiedä missä puussa pirtu istuu”, sanotaan.

Minä en ole pirtu, eikä minulla ole tapana istua puussa. Kuitenkin johtui tuo lause mieleeni tässä äskettäin, kun satuin syrjästä kuulemaan keskustelua, joka nähtävästi ei ollut minun kuultavakseni aiottu. Mutta mitäpä sille mahdoin? Istuin junassa vastapäätä heitä, niitä keskustelijoita.

En varmaan tiedä keitä he olivat. Luulen että nuorempi oli Espoon tiilithtaan pikkupomoja ja vanhempi lienee ollut joku isäntämies samalta seudulta. Syntysuomalaisia molemmat.

Puheistaan päättäen he eivät olleet sosialisteja — kaukana siitä. Vaan puhuivat sosialisteista. Mutta eivät puhuneet pahaa niistä.

Ja siitä minä arvaan, että heidän juttelunsa ei ollut tarkoitettu minun korvilleni. Sillä tuskinpa he niin avomielisesti olisivat puhuneet, jos kuolemakseen olisivat aavistaneet, että se vastapäätä istuva karvainen äijä oli sosialisti.

Aamusin Helsinkiin mennessäni tapaan saada pysäkiltä jonkun porvarillisen aamulehden, jota junassa silmäilen. Ja sillä petän ihmisiä. Tällä kertaa minulla oli käsillä “Suometar”.

Naapurit puhelivat siitä, kuinka nyt tänä kevänä liikkuu tavattoman paljon miehiä työn etsinnässä. Enemmän kuin koskaan ennen.

“Ja niin köyhiä miehiä.”

“Eiköhän se pole palkkoja alas tällainen aika?”

“Tietysti. Syöttäjiltä jo on markka pudotettu.” (Arvatakseni se tarkoitti tiilikraanan “syöttäjiä.”)

Seurasi sitte tarkat kuvaukset niistä kymmenlukuisista miesjonkoista, jotka työpaikkain ympärillä värjöttelivät, turhaan työtä odotellen, ja niitten suuresta köyhyydestä.

Luonnollisesti ei mikään keskustelu nykyisin voi olla poikkeamatta politiikkaan. Ennenkuin oikein huomiasinkaan, olivat naapurit jo ehtineet sosialisteihin saakka.

“Ei ne sosialistit vaan saaneet työoloja korjautumaan, vaikka niillä oli niin paljon edusmiehiä.”

“Nyt niitä luultavasti tulee valittua vieläkin enemmän.”

“Jokohan?”

“Kyllä se siltä tuntuu — ainakin näillä paikoilla”, sanoi se isäntämiehen näköinen, ihan tyyne. “Eikä tuolla olisi väliä, vaikka niitä tulisikin enemmistö. Alentaisivat ne herrojen palkkoja”.

“Sehän siinä olisi hyvä asia”, myönsi toinen.

“Mutta” — ja nyt se vanha mies vasta laukaisi pohjimmaisesta elämänkäsityksensä — “minä olen aina sanonut, että ei se ole työnantaja eikä se ole työntekijä, joka palkan määrää, vaan se on aika. Nyt se on nähty, että sille eivät sosialistitkaan mitään voi”.

“Niinhän se on ihmistyön, niinkuin muunkin tavaran laita: kun sitä on paljon tarjona, niin se menee polusta.”

Jos matkaa olisi ollut enemmän jälellä, niin tuskin olisin malttanut olla sekaantumatta naapurien puheeseen. Mutta nyt tuli jo konduktööri huutamaan: "Helsingfors biljetter! Helsingin piletit!"

Olisin selittänyt heille, että tällä vuosisadalla, kun kaikkein muiden taikauskosten valta on murrettu, on aikomuksena kulkistaa myös usko Aika-jumalaan. Silloin kun ei tullen syntyä tunnettu, palveltiin sitä jumalana. Meidän esi-isämme, jotka eivät olleet sähköilmiöistä perillä, luulivat ukkosta jumalaksi. Nyt on Ajasta saatu sellainen epäjumala tahi oikeastaan niitä on saatu kaksi; "hyvä aika" se on valkoinen, hyvä jumala, ja "huono aika" on musta, paha jumala eli paholainen. Nämä elämöivät maailmassa mielinmäärin. Toisinaan on toinen voitolla, toisinaan toinen. Eikä niille muka ihmisvoima mitään voi muuta kuin alistua. Pelastukseen "huonon ajan" kynsistä täytyy vain uhrata — korkoja pankkiherroille ja muille kiskureille.

Mutta tämänkin jumalan päivät ovat jo luetut. Sen alkupeurasta ollaan täysin selvillä.

Se perustuu yksityistuotannosta johtuvaan keinotekoon, on nykyisen kapitalistisen tuotantojärjestelmän tulos. Niinkauan kuin maan tulolähteet, maat ja metsät, tehtaat ja kaikki työpaikat sekä melkein kaikki kuljetusneuvot ovat yksityisten käsissä, käytetään niitä tietysti yksityisten voitonhimon eikä yhteisen edun palvelukseen. Yksityisen voitto ei voi lähteä mistään muualta kuin yleisön taskusta. Yksityisten rikastuessa köyhtyy kansa.

Siitäpä syystä juuri sosialismi on syntynyt. Vaatimaan tulolähteet ja tuotannon yhteiskunnan omiksi ja yhteiset tarkottavan johdon alaisiksi. Ainoastaan sillä tapaa saadaan keinotekolun vaiheista aiheutuvat liikepulat eli "huonot ajat" ehkäistyksi.

Mutta vaadittu ei ole vielä saatu. Sosialismi on vasta alulla Suomessa eikä ole vielä ehtinyt sanottavia voittoja saavuttaa. Vaan antaahan ajan kulua ja sosialismin levitä, niin kyllä se kerran voi työolot korjata ja "huonot ajat" maasta karkottaa.

Enempää eivät sosialistit voi luvata. Ei muuta kuin ajavaansa niitä uudistuksia, joita sosialismin ohjelma sisältää.

Lahtarilehdet ovat pitäneet suurta porua siitä, että sosialistit eivät ole toteuttaneet vaaleissa antamiaan "suuria lupauksia". Hyvähän heidän on ilkkua, kun vankalla enemmistöllään ovat saaneet estetyksi kansanvaltaiset ja työväen olojen parantamista tarkoittavat ehdotukset pääsemästä voitolle edes Eduskunnassa. He tietävät yhtä hyvin kuin mekin, että asiat eivät ole vielä puoliväliinkään valmiit sillä, jos ne tulisivat Eduskunnan päätökseksi. Herroilla on nykyisin keinoja riittävästi, millä tehdä tyhjäksi Eduskunnankin päätökset. Niinkauan kuin heillä on valta ja rahat, virat ja pistimet, oikeuslaitos ja työpaikat hallussaan, niinkauan ei mistään reformeista työtätekevän kansan hyväksi tule täytätä totta. Jos yksi repeämä päikataan, ratkeaa uusia yhtä pahoja toisaalle. Jos yksi rotankolo lyödään tukkoon, syövät ne yhdeksän uutta ympärille.

Vaatii vielä paljon sitkeää tais-

telua, ennenkuin etuoikeutetuilta luokilta on selkäranka murrettu. Muuta sosialistit eivät saa eikä saata luvata kuin vilpittömästi taistella työväenluokan etujen ja toivomuksien puolesta, kansainvälisen ja kautta mailman tunnetun ohjelmansa pohjalla.

Meidän voimamme on siinä, että laajat työtätekevät joukot liittyvät lippumme ympärille sitä myöten kuin ne valistuvat ja oppivat itsenäisesti arvostelemaan yhteiskunnallisia oloja ja ilmiöitä. Suomettarelaiten y. m. porvarillisten auttamaton heikkous on se, että heitä kannattaneet joukot sitä mukaa hupenevat kuin ne pääsevät yhteiskunnallisia asioita tuntemaan ja ymmärtämään. Valistus on lah-tarien vaarallisin vihollinen. Laulisi tuntuvan ikävältä olla sellaisessa asemassa.

Tosi on, että tipahtelee sitä sosialistisestakin joukosta silloin tällöin joku yksityinen tiepuoleen. Useita entisiä sosialisteja — joukossa sellaisia, jotka aikoinaan olivat sangen "punaisia" — on parempiin varoihin päästyään siirtynyt suomettarelaiten leiriin. Se ei muuta todista kuin nykyisen järjestelmän keltovottomuutta ja turmelevaa vaikutusta ihmisloukouteeseen. Keinottelijaksi ja pikku liikemieheksi päästyään tarvitaan luottoa ja rahalaitoksia, joita sosialisteilla ei ole, enempää kuin pankissa käypiä nimiäkään. Täytyy etsiä

uusia tuttavuuksia, tunkeutua jotakuta porrasta "ylempiin" piireihin. Sekä taloudelliset syyt että sisäiset vaistot ajavat sille suunnalle, missä on muitakin toisten työllä eläjiä. Maataisrotuista houkuttelee turhamaisuuskin hännystelemään sikäläisiä valtioneuvoksia ja vapaaherroja. Ja ainahan niitten opinkäyneitten silmäkääntäjain huulilta joskus herahtaa jotakin, mikä kelpaa palsamiksi, viihdyttämään kalvavan omantunnon mongeruksia.

Tavallisesti tällaiset luopiot esiintyvät kaikkein kiukkuisimpina sosialistisyydjinä. Onhan se luonnollista. Täytyy koetella uudessa ympäristössään poistaa sellaista epäluuloa, että hekö eivät muka "vakaannuksesta" olisi entistä karvaansa lhoneet ja tulleet uusiksi luontokappaleiksi. Syyttävät luopumisestaan sosialisti-"johtajien" itsekkäisyyttä ja suvaitsemattomuutta.

Voipi heillä olla syytäkin tyytymättömyyteensä. Sillä eipä meillä oikein ole osattu antaa tunnustusta heidän yksityisetu- ja tavoitteleville nykkyripyrinnöilleen eikä ole niitä suosittu. Ja niitä heissä on täytynyt olla kytemässä sillä muilla "periaatteilla" ei nykymailmassa rikastumaan pääse.

(Kaapron uudesta kirjasta "Totta toinen puoli". Ilmestynyt "Työkansan" kustannuksella. Hinta 50 ja 75c. Saatavana kaikkien puoluelehtien kirjakaupoista.)